EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 5. 2014
COM(2014) 277 final

SPRÁVA KOMISIE

HOSPODÁRSKEMU A FINANČNÉMU VÝBORU

podľa článku 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1210/2010 z 15. decembra 2010 o overovaní pravosti euromincí a manipulácii s euromincami nevhodnými do obehu

SPRÁVA KOMISIE
HOSPODÁRSKEMU A FINANČNÉMU VÝBORU

podľa článku 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1210/2010 z 15. decembra 2010 o overovaní pravosti euromincí a manipulácii s euromincami nevhodnými do obehu[1]

1. CIEĽ NARIADENIA (EÚ) Č. 1210/2010

V záujme zvýšenia ochrany eura proti falšovaniu vyžaduje nariadenie (ES) č. 1338/2001[2] od úverových inštitúcií a v rozsahu ich platobnej aktivity od iných poskytovateľov platobných služieb, ako aj od akejkoľvek inštitúcie zapojenej do spracovania a distribúcie bankoviek a mincí pre verejnosť (ďalej len „inštitúcie) zabezpečenie kontroly pravosti a identifikácie sfalšovaných eurobankoviek a mincí, ktoré dostali a ktoré plánujú vrátiť do obehu.

V súvislosti s mincami je táto povinnosť podrobnejšie opísaná v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1210/2010 z 15. decembra 2010 o overovaní pravosti euromincí a manipulácii s euromincami nevhodnými do obehu (ďalej len „nariadenie“). Cieľom nariadenia je zabezpečenie efektívneho a jednotného overovania pravosti euromincí v celej eurozóne pomocou záväzných pravidiel zavádzania spoločných postupov overovania pravosti euromincí v obehu, ako aj zavádzania kontrolných mechanizmov postupov overovania pravosti vnútroštátnymi úradmi. Postupom overovania pravosti sa zisťuje, či sú euromince pravé a vhodné do obehu.

V nariadení sa stanovuje, že povinnosť overovania sa realizuje prostredníctvom zariadení na triedenie mincí alebo vyškoleným personálom. Na základe postupov overovania pravosti sa musia všetky euromince, pri ktorých existuje podozrenie, že môžu byť sfalšované, a mince nevhodné do obehu odoslať do národného centra pre analýzu mincí alebo inému orgánu určenému daným členským štátom. Nariadenie stanovuje testovacie požiadavky na zariadenia na triedenie mincí, pravidlá narábania s mincami nevhodnými do obehu, ako aj kontrolné mechanizmy, ktoré majú prijať členské štáty, aby zabezpečili, že si inštitúcie plnia svoju povinnosť overovania.

[1] Ú. v. EÚ L 176, 22.12.2010, s. 5.
[2] Ú. v. ES L 181, 4.7.2001, s. 6.

V súlade s článkom 7 nariadenia stanovilo Európske vedecko-technické centrum (ďalej len „EVTC“) zriadené rozhodnutím Komisie 2005/37/ES[3] usmernenia k vykonávaniu nariadenia (EÚ) č. 1210/2010 EVTC (ďalej len „usmernenia EVTC“).

2. ÚČEL VÝKAZU

Podľa článku 12 ods. 4 nariadenia predloží Komisia po analýze správ doručených od členských štátov Hospodárskemu a finančnému výboru výročnú správu o vývoji a výsledkoch overovania pravosti eurominciá a o eurominciach nevhodných do obehu.

Je to prvýkrát, čo Komisia pripravila takúto výročnú správu. Pokiaľ ide o postup overovania pravosti., nariadenie sa uplatňuje od 1. januára 2012. Správa sa vzťahuje na rok 2012 a jej hlavným účelom je posúdiť, či sa spoločné postupy overovania pravosti uskutočnili správne, či kontrolné mechanizmy uplatňované vnútroštátnymi orgánmi na postupy overovania pravosti boli účinné a nakoniec poskytnúť celkový štatistický prehľad na základe správ, ktoré predložili členské štáty.

3. SPRÁVY ČLENSKÝCH ŠTÁTOV O ICH ČINNOSTI TÝKAJÚCEJ SA OVEROVANIA PRAVOSTI EUROMINCÍ

V súlade s článkom 12 ods. 1 členské štáty každoročne predkladajú Komisii správy o činnosti týkajúcej sa overovania pravosti eurominciá. Poskytnuté informácie obsahujú údaje o počte vykonaných kontrol, počte overených zariadení na triedenie mincí, výsledkoch testov, množstve mincí vytriedených týmito zariadeniami, počte analyzovaných eurominciá, pri ktorých existuje podozrenie, že môžu byť sfalšované, a počte nahradených eurominciá nevhodných do obehu, ako aj podrobnosti o výnimkách stanovených v tomto nariadení.

Lehota na zaslanie výročných správ členskými štátmi je stanovená v usmerneniach EVTC na 15. februára roka nasledujúceho po roku, za ktorý sa správa podáva.[4]

[3] Rozhodnutie Komisie z 29. októbra 2004, ktorým sa zriaďuje Európske vedecko-technické centrum (EVTC) a ktorým sa ustanovuje koordinácia technických činností na ochranu eurominciá pred falšovaním. Ú. v. EÚ L 19, 21.1.2005, s. 73.

[4] Iba 7 členských štátov eurozóny predložilo svoje správy v lehote do 15.2.2013.

4. HODNOTENIE SPRÁV ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZA ROK 2012

4.1. Kritériá hodnotenia

Hlavné kritériá týkajúce sa overovania pravosti euromincí a euromincí nevhodných do obehu, ktoré sa majú vykazovať, sú uvedené v článku 12 nariadenia. S cieľom koordinovať zavádzanie postupov overovania pravosti, článok 7 nariadenia určil, aby Európske vedecko-technické centrum po konzultácii expertnej skupiny proti falšovaniu mincí (ďalej len „ESFM“) definovalo usmernenia, vrátane praktických vykonávacích ustanovení, týkajúce sa kontrol, previerok a auditu zo strany členských štátov. Na základe usmernenia EVTC mali členské štáty podať správu o týchto ukazovateľoch[5]:

1. Celkový počet vytriedených mincí v roku 2012 pre tri najvyššie hodnoty;
2. Celkový počet kontrol vykonaných na mieste;
3. Počet overených zariadení na triedenie mincí;
4. Celkový objem mincí vytriedených prostredníctvom overených zariadení na triedenie mincí;
5. Celkový počet analyzovaných mincí, pri ktorých existuje podozrenie, že môžu byť sfalšované;
6. Celkový počet vrátených mincí nevhodných do obehu.

4.2. Zhodnotenie správ

16 členských štátov eurozóny si splnilo povinnosť predložiť „výročnú správu“, a to: Belgicko, Nemecko, Estónsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Írsko, Taliansko, Cyprus, Luxembursko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko, Slovinsko a Slovensko.

Z členských štátov, ktoré boli upozornené, aby zaslali správu, si povinnosť ešte nesplnilo Fínsko.

Na miestach, kde sa táto správa vzťahuje na celkové počty, treba poznamenať, že odráža iba situáciu v členských štátoch eurozóny, ktoré doteraz poskytli údaje.

Úplný prehľad všetkých údajov je uvedený v prílohe II.

[5] Pozri prílohu I.

4.2.1. Celkový počet vytriedených mincí v roku 2012 pre tri najvyššie hodnoty

Na základe článku 3 inštitúcie [6] zavádzajú povinnosť overovania pomocou zariadení na triedenie mincí uvedených v zozname EVTC, ktorými sa overuje, či sú euromince pravé a vhodné do obehu.

Celkový počet mincí vytriedených zariadeniami na triedenie mincí v roku 2012 pre tri najvyššie hodnoty (2 eurá, 1 euro a 50 eurocentov) dosahuje hodnotu **9 845 834 296**.[7] Táto suma predstavuje 58,82 % mincí v obehu.[8]

4.2.2. Celkový počet kontrol vykonaných na mieste

Podľa článku 6 nariadenia, členské štáty každoročne vykonávajú v inštitúciách kontrolu na mieste s cieľom overiť prostredníctvom testov rozpoznávania správne fungovanie reprezentatívneho množstva používaných zariadení na triedenie mincí.

V roku 2012 vykonali členské štáty celkom **220**[9] kontrol na mieste. Počet vykázaných kontrol v jednotlivých členských štátoch sa značne líšil od 1 do 76 kontrol. Toto by sa dalo vysvetliť na základe veľkosti trhu a spôsobu, akým je organizovaný trh v konkrétnom členskom štáte vzhľadom na spracovanie hotovosti. V niektorých členských štátoch triedi celé množstvo mincí jediná spoločnosť zabezpečujúca prepravu hotovosti a v iných ich triedia napríklad komerčné banky. Štyri členské štáty (Grécko, Taliansko, Luxembursko a Malta) nenahlásili žiadne kontroly. Budú vyzvané, aby zlepšili svoje informovanie, alebo zaviedli kontrolné mechanizmy, ak tak ešte neurobili.

4.2.3. Počet overených zariadení na triedenie mincí

Skontrolovaných bolo celkom **315**[10] zariadení na triedenie mincí, z ktorých **70,15 %**[11] preukázalo súlad so špecifikáciami. Pre zariadenia, ktoré sa považujú za nevyhovujúce by sa mali vykonať nápravné opatrenia uvedené v článku 6 ods. 7 nariadenia.

[6] Článok 2 písm. d) nariadenia č. 1210/2010 v spojení s článkom 6 ods. 1 nariadenia č. 1338/2001.
[7] Pozri prílohu I.
[8] Vypočítané na základe čistej emisie mincí 16 737 875 000 (Zdroj: Správa Menového informačného systému ECB z decembra 2012). Je však potrebné poznamenať, že niektoré mince mohli byť skontrolované niekoľkokrát.
[9] Pozri prílohu I.
[10] Pozri prílohu I.
[11] Pozri prílohu II.

4.2.4. Celkový objem mincí vytriedených prostredníctvom overených zariadení na triedenie mincí

Pokiaľ nebola Komisii doručená žiadosť o výnimku v zmysle článku 6 ods. 5 nariadenia, členské štáty sú povinné podľa článku 6 ods. 3 overiť zariadenia na triedenie mincí, ktoré vytriedili aspoň 25 % celkového kumulovaného čistého objemu troch euromincí s najvyššou nominálnou hodnotou, vydaných týmto členským štátom od zavedenia euromincí do konca roka 2011.

Na základe údajov z databázy ECB o čistej emisii na členský štát od zavedenia eura do konca roka 2011 splnili kritérium 25 % uvedené v článku 6 ods. 3 tieto členské štáty: Belgicko, Estónsko, Španielsko, Francúzsko, Írsko, Holandsko, Portugalsko a Slovinsko[12] (pozri prílohu III).

Nemecko a Slovensko uplatňujú výnimku uvedenú v článku 6 ods. 5 a splnili nižšiu prahovú hodnotu 10 %.[13]

Celkový objem mincí vytriedených zariadeniami na triedenie mincí, ktoré boli overené určenými národnými orgánmi dosahuje hodnotu **6 117 955 983**.[14] Táto suma predstavuje 62,13 % objemu mincí vytriedených v roku 2012.[15]

4.2.5. Celkový počet analyzovaných mincí, pri ktorých existuje podozrenie, že môžu byť sfalšované

Celkový počet analyzovaných mincí, pri ktorých existuje podozrenie, že môžu byť sfalšované, sa týka všetkých podozrivých mincí zaslaných na analýzu do národných centier pre analýzu mincí (Coin National Analysis Centres - ďalej len „CNAC“) v jednotlivých členských štátoch. Celkový počet analyzovaných mincí, pri ktorých existuje podozrenie, že sú sfalšované predstavuje **567 054**[16] mincí. Celkový počet zistených sfalšovaných mincí v obehu dosahuje hodnotu 180 139 mincí.[17]

4.2.6. Celkový počet vrátených mincí nevhodných do obehu

Členské štáty nahradia euromince, ktoré sa stali nevhodnými v dôsledku dlhého obehu alebo nehody alebo boli vyradené počas postupu overovania pravosti z iného dôvodu. Členské štáty

[12] Taliansko, Luxembursko, Cyprus, Malta a Rakúsko kritérium nesplnili.
[13] Grécko požiadalo o výnimku, ale nesplnilo nižšiu prahovú hodnotu, keďže neinformovalo o žiadnych kontrolách.
[14] Pozri prílohu I.
[15] Založené na hodnote v bode 4.2.1.
[16] Pozri prílohu I.
[17] Zdroj: EVTC Výročná správa „Ochrana euromincí v roku 2012“.

môžu odmietnuť náhradu euromincí nevhodných do obehu, ktoré boli zmenené úmyselne alebo procesom, pri ktorom sa dalo odôvodnene očakávať, že bude mať vplyv na ich zmenu, bez toho, aby tým bola dotknutá náhrada mincí zozbieraných na charitatívne účely, ako sú napríklad mince z fontán.

Celkový počet vrátených mincí nevhodných do obehu dosahuje hodnotu 14 002 311[18] mincí.

5. ZÁVER

Táto správa je prvou správou podľa článku 12 ods. 4 nariadenia. Keďže nariadenie sa uplatňuje od 1. januára 2012 s výnimkou kapitoly III, kalendárny rok 2012 bol prvým rokom vykonávania nariadenia.

Keďže neboli doručené všetky správy[19], Komisia podnikne nevyhnutné kroky, aby pripomenula členským štátom eurozóny povinnosť včas splniť požiadavky podľa nariadenia 1210/2010.

Na základe oznámených informácií je možné dospieť k záveru, že postup overovania pravosti v inštitúciách je zavedený vo väčšine členských štátov patriacich do eurozóny, a že 12 z 17 členských štátov eurozóny vykonáva kontroly správneho vykonávania povinnosti overovania pravosti inštitúciami uvedenými v článku 6 nariadenia č. 1338/2001.

Je však potrebné ďalšie dolaďovanie oznamovacej povinnosti zo strany členských štátov, ktoré umožní Komisii, aby vypracovala komplexný prehľad postupov overovania pravosti zavedených v členských štátoch. Správy členských štátov nedosahujú želanú úroveň úplnosti a jednotnosti potrebnú na podrobné hodnotenie Komisie. O ďalšej harmonizácii a zlepšení predkladania správ vzhľadom na budúce správy sa bude diskutovať v rámci existujúcej skupiny odborníkov (skupina odborníkov na falšované mince) a podrobne informovať v budúcich usmerneniach EVTC.

[18] Pozri prílohu I.

[19] Ako sa uvádza v oddiele 4.2, 16 členských štátov si splnilo povinnosť predložiť správu a povinnosť si nesplnilo iba Fínsko.